

Nordiska rådet 12 dec 2019, Rapport, Vivianne Gunnarsson & Kirsti Kolthoff

Nordisk vision om klimat och grön konkurrenskraft

Dialogmöte om nordiskt samarbete om klimat och grön konkurrenskraft var rubriken på Nordiska Ministerrådets arrangemang i Stockholm den 12 december 2019 parallellt med COP25 i Madrid. De nordiska statsministrarnas vision från sommaren och de satsningar som pågår presenterades, varefter gruppdiskussioner följde utifrån fyra frågeställningar som återges i slutet av rapporten. Avslutningsvis gjordes en redovisning i plenum av gruppernas diskussioner.

Inbjudan till deltagande

Sveriges Kvinnolobby hade fått en inbjudan till mötet och uppmanade Gröna Kvinnor att delta. Bland inbjudna till dialogmötet fanns fackföreningsfolk, näringslivsrepresentanter, statliga myndigheter, deltagare från NGP:s och det civila samhället. Det fanns ingen organisation utöver Gröna Kvinnor som representerade kvinnor eller jämställdhet.

Kirsti Kolthoff och Vivianne Gunnarsson från Gröna Kvinnor lyckades få med vikten av jämställdhetsperspektiv inom alla sektorer i samhället t.ex. om att fler kvinnor deltar i beslutsfattande, att arbeta för holistiska synsätt som också fler kvinnor är bra på, att rent vatten måste säkras och om faran med kärnkraft och radioaktivitet med tanke på förvaret av kärnavfall. Förutom Gröna Kvinnor var det endast en facklig företrädare som tog upp jämställdhet och de kvinnliga aspekterna.

Statsministrarnas vision

En ny vision antogs av statsministrarna i de nordiska länderna i augusti 2019: Norden ska bli världens mest hållbara och integrerade region. Ministerrådet beslutade också om tre fokusområden, ett grönt Norden, ett konkurrenskraftigt Norden och ett socialt hållbart Norden, <https://www.norden.org/sv/var-vision-2030>.

Paula Lehtomäki, generalsekreterare för Nordiska Ministerrådet talade om visionen och reaktioner hon möter på sina aktuella resor. Att inkludera unga är ett särskilt fokus. Hon menar att visionen är starkt förankrad i alla nordiska länder och att särskilt arbetet med att stärka klimatpolitiken är i fokus. Att främja en grön tillväxt som baseras på kunskap och innovation är en viktig del av visionen. Det ligger ett särskilt fokus på mobilitet, digitalisering

och integration. Grön omställning ska främjas på samhällsnivå. Nu kommer diskussionen även att fortsätta inom näringslivet då produkter och konsumtion måste anpassas till ett cirkulärt samhälle. Det socialt hållbara och jämställda samhället som Norden varit föregångare i får inte tappa riktning och fart utan måste utvecklas vidare.

Miljö- och klimatsamarbete

Anne-Marie Hill Mikkelsen, ansvarig för samarbete inom miljö- och klimat presenterade ett program för samarbete som sträcker sig mellan åren 2019–24. Sverige kommer att vara ordförande 2023. Då kommer också resultat kunna presenteras kring hur man lyckas genomföra internationella miljö- och klimatavtal utifrån Parisavtalet samt ett stärkt miljö- och klimatregelverk inom EU.

De olika länderna kan lägga in sina flaggskeppsprogram, t.ex. arbetar Danmark med att minska CO2 utsläppen från flygbränsle. Det gäller både sparprogram och utveckling av neutrala bränslen. Danmark arbetar även för att Norden ska bli den första gröna kryssningsfartygsdestinationen. I programmet ingår även deklarationen 2019 av miljöministrarna om CO2 neutralt Norden och statsministerdeklarationen från augusti 2019.

EU:s mål kommer att stämmas av och följas. De är att om 10 år en utsläppsminskning med 50% från 1990 års nivå och 2050 0-utsläpp. 2020 inträffar COP 26 med gemensamma och nationella mål. Svanen märkningen och europeiska investeringsbankens utlåning stärks och inriktas på cirkulär ekonomi, klimat och luft, klimat, miljö och hälsa, biologisk mångfald, hav och kust, hav och klimat samt hållbara städer. Just kring hav och klimat kommer mycket att hända 2020.

Nordiska ledare inom näringslivet (CEO:s) har mötts för att arbeta fram koncept för en hållbar framtid i företagen. Också Hagainitiativet, ett företagsnätverk som arbetar för att minska näringslivets klimatpåverkan har arbetat på den nordiska arenan.

Uppföljningen av hållbarhetsmålen visar att alla länder i Norden har svårast att nå klimatmålen och målen för produktion och konsumtion.

Gruppdiskussioner om framtiden

I den andra delen av seminariet diskuterade olika grupper vad det nordiska samarbetet bör fokusera på i framtiden. Vi hade fått fyra frågor utsända, se nedan. Diskussionerna i grupperna visade sig varit varierande beroende på vilka som deltog med olika fokus och erfarenheter. Vid en uppföljande sammanfattning presenterades några av resultaten:

- Omställningen måste ske juste och vara socialt hållbar (viktigt från fackföreningar)
- En ny industri kring bioråvaror kan växa fram och bör stödjas av näringslivet
- Den nordiska färdplanen bör ha siktet inställt på 1,5 grader
- Kommunikation om det geopolitiska läget är mycket viktigt så att det blir möjligt att nå alla

- Näringsliv, medborgare och allmänheten är lika viktiga för framtida omställning
- Satsa på och förmedla rön inom forskning och innovation
 - Transporter och infrastruktur för laddning
 - Gröna städer är viktigt liksom tung industri
 - Stärk grön konkurrenskraft, nätverk och cirkulär ekonomi
 - Civilsamhällets resurser ska värderas högt och utnyttjas effektivare för att alla ska kunna nås, få kunskap och engageras. Resurser för detta måste avsättas.
 - De tidigare kultur/klimatavtalen bör återinföras.
 - Kopplingen politik/näringsliv är viktig inte minst för att få in kapital, stärk den svenska modellen, Hagainitiativet har presenterat många förslag och väntar på politiska beslut för genomförande;
 - Transportsektorn är viktig, många vet var problemen finns men ändrar inte sina vanor, attraktiva lösningar måste fram även i samhällsplanering, folk måste vilja ändra
 - Fokusera det nordiska arbetet på transport- och byggsektorerna bl. a kombitrafik kopplat till EU
 - Viktigt att näringslivet lär mer om cirkulär ekonomi
 - Satsa på det som är rätt och attraktivt ur finansiell synpunkt
 - Byggreglerna måste utvecklas, det behövs en opinion och att påverka medborgare och politiker
 - Städer kommer att vara centrum för förändring
 - Jämställdheten är viktig och det är viktigt att få med olika sociala grupper'
 - En säkerhetspolitik med konfliktlösning bör prioriteras med icke våldsstrategier, kvinnor är viktiga bärare av erfarenheter och kunskap;
 - I Green new deal har EU avsatt 1000 miljarder Euro – viktigt ta del av de pengarna

Frågeställningar

- I ett klimatperspektiv, vilka anser ni vara de viktigaste utmaningarna som de nordiska länderna står inför de kommande åren och hur kan vi i Norden samarbeta för att möta dessa?
- Vilka områden är särskilt relevanta för nordiskt klimatsamarbete? Hur kan det nordiska samarbetet bäst komplettera insatserna på nationell, europeisk och global nivå?
- På vilka sätt kan de nordiska länderna samarbeta för att stärka grön konkurrenskraft i omställningen till ett mer hållbart samhälle?
- Finns det några pågående insatser eller former för nordiskt samarbete där ni ser utvecklingspotential? Finns förslag på insatser eller former för nordiskt samarbete som ni gärna bidrar till i framtiden?